

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів по Баранівському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України"

"28" січня 2026 року

м. Баранівка Звягельського району
Житомирської області

Нами, заступником начальника філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Олександром БОЛЮХОМ, завідувачем сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Віталієм СТЕГНЯКОМ (відповідно до листа філії "Столичний лісовий офіс " ДП "Ліси України" від 20 січня 2026 року № 1025/40.1.11-2026), помічником начальника Баранівського надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олександром КИСЕЛЕМ, інженером лісового господарства Баранівського надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" Віктором ГАЙДАЄМ, лісничим Баранівського лісництва Віктором ОМЕЛЯНЧУКОМ, лісничим Биківського лісництва Миколою НАГОРНИМ, лісничим Довбиського лісництва Олегом СЛОБОДЯНЮКОМ, лісничим Землянського лісництва Русланом МУРАВСЬКИМ, лісничим Кам'янобрідського лісництва Володимиром МІРОШНИЧЕНКОМ, лісничим Явненського лісництва Іваном КОРОЛЬЧУКОМ, лісничим Гвоздаренського лісництва Валентином ТКАЧУКОМ, лісничим Любарського лісництва Владиславом ГАЛІЦЬКИМ, лісничим Миропільського лісництва Дмитром СТЕП'ЮКОМ, лісничим Чуднівського лісництва Юрієм ВОЛИНЦЕМ, лісничим Чернолозького лісництва Романом СОДЕЛЕМ в період з 26 по 28 січня 2026 року проведено лісопатологічне обстеження (відповідно до п. 8, 9 Порядку організації охорони та захисту лісів затвердженого Постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612 (далі - Порядок) та Санітарних правил в лісах України затверджених Постановою КМУ від 27 липня 1995 року, № 555 (далі - Правила) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Обстеженням встановлено наступне:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок **пошкодження стовбуровими шкідниками**.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Любарське лісництво														
24	4	1.9		1.9	8С32ДЗ+КЛГ+БРС	66	0.60	1Б	28	36	340	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
24	11	1.1		1.1	3С33БРС2Д32ЯЗ+ОС+КЛГ	66	0.60	1А	26	36	280	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
25	15	3.6		3.6	10С3	71	0.60	1Б	29	36	400	2	соснові лубоїди, златки	5
30	26	0.9		0.9	10ЯЛЕ+ГШЗ	26	0.70	1Б	15	16	220	3	короїд типограф, златки, стовбурові гнилі	20
30	27	0.9		0.9	7С33ГЗ	61	0.60	1Б	27	30	180	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
30	38	0.6		0.6	10С3+ЯЗ+БРС	71	0.70	1А	28	30	450	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
32	16	0.9		0.9	5С32В42БП1ГЗ	70	0.50	1А	27	36	200	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
34	63	0.5		0.5	9С31ДЗ+ГЗ	71	0.60	1Б	29	36	390	4	соснові лубоїди, златки	5
Разом ВСР				10.4										
Миропільське лісництво														
22	18	9.5		9.5	9С31ДЗ+ГЗ	72	0.60	1Б	31	36	410	3	соснові лубоїди, златки	5
24	8	0.7		0.7	10С3+ДЗ	75	0.70	1	26	32	420	4	соснові лубоїди, златки	10
31	12	1.0		1.0	9С31БП+ДЗ	68	0.80	1Б	30	36	555	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
42	32	10.8		10.8	10С3	86	0.70	1А	30	42	490	3	соснові лубоїди, златки	5
50	20	4.7		4.7	7С33ДЗ	86	0.80	1А	30	40	490	2	соснові лубоїди, златки	5
50	21	0.5		0.5	7С33ДЗ	86	0.80	1А	30	40	480	2	соснові лубоїди, златки	20
51	2	3.6		3.6	8С32ДЗ+ЯЛЕ	68	0.80	1А	28	42	500	2	соснові лубоїди, короїд типограф, златки	5
51	7	20.7	(1)	5.4	6С31ЯЛЕЗДЗ	86	0.60	1	28	32	340	2	соснові лубоїди, короїд типограф, златки	10
Разом ВСР				36.2										
Чуднівське лісництво														
1	32	1.1		1.1	5ЯЛЕ2С31ДЗ1БРС 1БП	60	0.50	1Б	28	30	280	2	короїд типограф, соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	25
4	14	0.5		0.5	5ЯЛЕ4ВЛЧ1ДЗ	58	0.60	1Б	26	28	370	2	короїд типограф, златки, стовбурові гнилі	10
53	49	2.7		2.7	6С32ЯЗ1КЛГ1ГЗ+БП+ЯЛЕ	71	0.80	1А	28	30	410	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
54	35	1.2		1.2	4ЯЛЕ1С31ОС1ДЗ1ЯЗ 1БП1ВЛЧ+ГЗ	69	0.60	1А	26	28	300	2	короїд типограф, соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
Разом ВСР				5.5										
Чорнолозьке лісництво														
19	6	4.4		4.4	7С32ДЗ1ЧШ	61	0.60	1Б	27	32	350	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
24	10	5.7		5.7	9С31ЧШ	91	0.70	1А	30	40	430	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
25	23	9.2		9.2	9С31ЧШ+ГЗ+ЛПД	91	0.70	1Б	33	48	510	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
28	9	1.1		1.1	7ЯЛЕ2С31ДЧР+ДЗ+ТК+ЛПД	64	0.70	1А	27	26	490	2	короїд типограф, соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
31	26	2.4		2.4	10СЗ+ЧШ	60	0.60	1А	26	28	390	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
31	18	0.5		0.5	8СЗ1ДЧР1ЯЛЕ	66	0.60	1А	26	30	360	2	соснові лубоїди, короїд типограф, златки, стовбурові гнилі	10
78	15	5.8		5.8	9СЗ1ДЗ	65	0.70	1Б	28	36	435	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
82	1	28.8	(6)	3.3	10СЗ+ВЗШ+ЧШ	65	0.80	1Б	28	32	530	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
83	1	7.6	(2)	3.0	10СЗ+ГЗ+ЧШ	71	0.70	1А	27	32	430	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	15
84	20	4.0		4.0	8ЯЛЕ2СЗ+ВЛЧ	56	0.70	1А	24	26	460	2	короїд типограф, соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	20
Разом ВСР				39.4										
ВСЬОГО ВСР:				224.5										

Переважаючою причиною розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на СЗ провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд вершинний (*Ips acuminatus*) та шести зубий короїд (*Ips sexdentatus*). В наявності дерева V-ї та VI-ї категорій стану групового розміщення (групи невеликі до 3 - 4 дерев). Також є дерева IV категорії стану зі слідами заселення стовбуровими шкідниками (вхідні та вихідні льотні отвори, бурова мука, під корою характерні для даних видів ходи на звалених деревах). Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів від 2 штук до 6 шт. на м². Насадження сосни звичайної (СЗ) характеризуються пошкодженням від слабого (до 5%) до сильного ступенів пошкодження (до 25%). В наявності також сухостійні дерева, в переважній більшості поодинокого та групового розміщення, які відпрацьовані комплексом златок.

Ялинові насадження та насадження в складі яких є ялина європейська (ЯЛЕ) пошкоджені короїдом типографом слабого ступеню (до 5%). Характер всихання – поодинокий та груповий. Деревя V – VI категорій стану відпрацьовані групою стовбурових шкідників з родини златок, а дерева IV та частково III категорій стану характеризуються наявністю вхідних та вихідних льотних отворів короїда типографа, про що свідчать смоляні потьоки на стовбурах дерев.

Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів. Деревя сосни V - VI категорій стану відпрацьовані личинками та імаго малого та великого соснових лубоїдів, а IV і частково III - заселені ними.

Обстежені насадження є осередками кореневої губки (*Heterobasidion annosum*). Характер всихання – груповий, ступінь всихання – слабкий та середній. Утворилися «вікна», прогалини, які заростають кущовою та трав'яною рослинністю. Вікна невеликі по 0,01 - 0,02 га. Деревя V – VI категорій стану відпрацьовані групою стовбурових шкідників, а дерева IV та частково III категорій стану характеризуються наявністю їх вхідних льотних отворів. Під деревами в наявності «стрижені пагони», що є результатом додаткового харчування малого та великого соснових лубоїдів в кронах живих дерев (в середньому від 6 до 8 шт. на м²). На ділянках поодинокі наявні вітровальні дерева та дерева з помітним нахилом від вертикальної осі внаслідок ураження грибом кореневої системи з утворенням корозійно-деструктивного типу гнилі (строката ситова). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток кореневої губки проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, вкороченні хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідо-зеленого відтінку, пізніше жовтіє та легко осипається. Також присутні дерева з вивернутим корінням з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий.

У таблиці 3 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок **пошкодження аваріями та стихійним лихом (буревієм)**.

Таблиця 3

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування								категорія лісів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходу, %
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м ³ на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Довбицьке (Адамівське) лісництво															
2	15	1.8		1.8	7С31ДЗ1БП1ЛПД+ОС	84	0.70	1	26	32	340	3	буревій соснові лубоїди	10	
Разом ВСР				1.8											

Насадження пошкоджене стихійним лихом (буревій 2025 року), внаслідок чого утворилася значна кількість вітровальних та буреломних дерев, дерев зі зламаними стовбурами, з нахилом стовбура більше 30 градусів, з підірваною кореневою системою, відламанною кроною та її частин, тощо, характеризуються змішаним характером пошкодження – переважно групового та куртинного характеру. Також є сухостійні (V - VI категорій стану) та всихаючі (IV категорії стану) дерева, які заселені або відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників: малим та великим сосновими лубоїдами, шестизубчастим короїдом, златками.

У таблиці 4 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження хворобами (рак сірянки).

Таблиця 4

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходу, %
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м ³ на 1 га			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Довбицьке лісництво														
83	12	1.9	(1)	0.2	10СЗ	59	0.80	1А	24	28	425	4	рак сірянки, стовбурові шкідники	30
Разом ВСР				0.2										

На ділянці дерева сосни звичайної уражені раком - сірянкою. На стовбурах наявні характерні тріщини, виразки та здуття кори. У місцях ураження спостерігаються смоляні підтйоки, відшарування кори та наявні яскраво виражені рани в частині крон стовбурів. Разом з тим, на ділянці є сухостійні дерева, відпрацьовані стовбуровими шкідниками з родин короїдів, златок та вусачів. Також на ділянці значна частина дерев з дугоподібно зігнутими стовбурами та стовбурами, які мають нахил більше 30 градусів від вертикальної осі.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану всіх обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. В наявності дерева з плодовими тілами дереворуйнівних грибів (трутовиків). Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом більше 30 градусів, дугоподібно зігнуті дерева.

В цілому обстежені насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників, і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Загальна обстежена площа по Баранівському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" складає 232.9 га, в т. ч. по причинах призначення заходів (за переважаючим збудником хвороби/шкідником) :

- соснові лубоїди - 224.5 га.
- коренева губка - 6.4 га;
- буревій, соснові лубоїди - 1.8 га;
- рак сірянки - 0.2 га.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до Санітарних правил в лісах України рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 232.9 га у 2026 році.

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2018 року (станом на 01.01.2019 року) по ДП «Баранівське лісомисливське господарство» та ДП "Бердичівське лісове господарство", представлено для лісопатологічного обстеження.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проведені силами лісової охорони філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України". На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки завершені, ділянки остовповані та відмежовані в натурі.

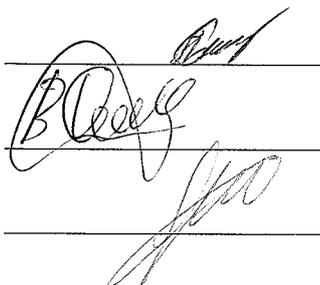
ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Всі виявлені даним обстеженням осередки хвороб та шкідників лісу поставити на облік до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу.
2. За результатами лісопатологічного обстеження, відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центральним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
4. Для недопущення розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників, з метою збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів (ВСР) необхідно провести в максимально стислі терміни.
5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку та поширення осередків стовбурових шкідників в суміжних насадженнях.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Центральному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України";
- 4-й - Баранівському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" "ДП "Ліси України".

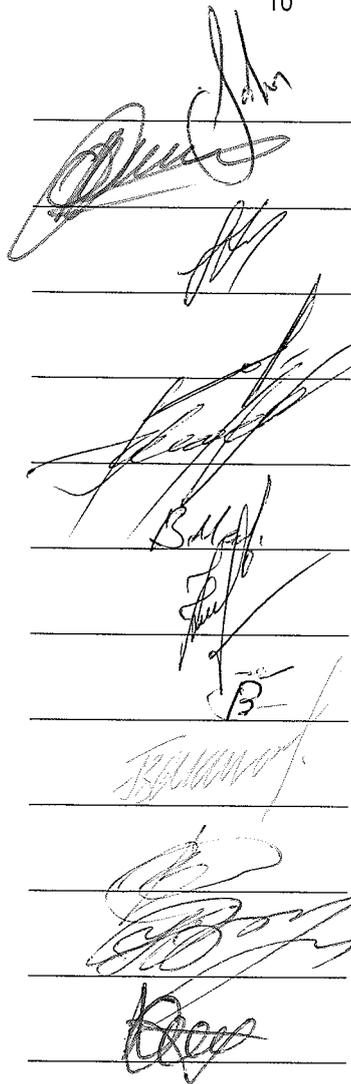
ПІДПИСИ:

Олександр БОЛЮХ

Віталій СТЕГНЯК

Олександр КИСЕЛЬ

A series of ten handwritten signatures, each written on a horizontal line. The signatures are in black ink and vary in style, from cursive to more blocky or stylized forms. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page.

Віктор ГАЙДАЙ

Віктор ОМЕЛЯНЧУК

Микола НАГОРНИЙ

Олег СЛОБОДЯНЮК

Руслан МУРАВСЬКИЙ

Володимир МІРОШНИЧЕНКО

Іван КОРОЛЬЧУК

Валентин ТКАЧУК

Владислав ГАЛІЦЬКИЙ

Дмитро СТЕП'ЮК

Юрій ВОЛИНЕЦЬ

Роман СОДЕЛЬ